

незакінчене вище	8	10	12	15	18
вище	10	12	15	18	20
кандидат наук	12	15	18	20	22

Висновки. Аналіз ефективності матеріальної мотивації керівників і фахівців стосовно нових форм організації сільськогосподарської праці показав, що зростає соціальна і творча активність керівника, відповідальність за результати індивідуальної і колективної праці; розширюється діапазон вибору і застосування нових систем оплати і доплат за високу кваліфікацію і підвищену інтенсивність.

Література

1. Лозовський М. В. Оплата за кінцевими результатами. — К.: Вид-во політичної літератури України, 1987. — 125 с.
2. Анахова В. В. Совершенствование системы оплаты труда в новых условиях хозяйствования // Направления развития экономики Украины в современных условиях: (Материалы науч. конф. докторантов, аспирантов и соиск. ИЭП НАН Украины). — Донецк: ИЭП НАН Украины, — 1996. — С. 89—92.
3. Кир'ян Т. Проблеми реформування оплати праці в Україні // Україна: аспекти праці. — 2003. — № 2. — С. 32—36.
4. Силоліна Н. П. Оцінка та стимулювання діяльності інженерно-технічних працівників промислового сектора економіки України: Автореф. дис. канд. економічних наук: 08.09.01 / НАН України. Рада по вивч. продукт. сил. — К., 2002. — 21 с.
Статтю подано до редакції 04.06.10 р.

УДК 658.82.012.34

В. В. Кривещенко, доц.
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

**ЛОГІСТИКА — ДІЯЛЬНІСТЬ З НЕОБМЕЖЕНИМИ
МОЖЛИВОСТЯМИ**

АНОТАЦІЯ. У статті розглянуто логістичні активності. Запропоновано класифікацію видів логістичної діяльності.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: логістична операція, логістичні функції, логістична діяльність.

АННОТАЦИЯ. В статье рассмотрены логистические активности. Приведена классификация видов логистической деятельности.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: логистическая операция, логистические функции, логистическая деятельность.

ANNOTATION. Main logistic activities are considered in the article. Classification of logistic activities kinds is also highlighted in the article.

KEY WORDS: logistics activating, logistic operation, logistic function.

Діяльність у сфері логістики достатньо багатогранна. Вона включає управління транспортом, складським господарством, матеріальними запасами і резервами, персоналом і т.п.

Метою даного дослідження є систематизація різних поглядів щодо логістичних активностей та класифікації видів логістичної діяльності.

У сучасній зарубіжній та вітчизняній літературі існує багато поглядів щодо видів логістичної діяльності, однак вони не систематизовані.

Так, Джеймс Р. Сток [9] виділяє наступні види логістичної діяльності (рис. 1):

- обслуговування споживачів;
- прогнозування попиту;
- управління запасами незавершеного виробництва;
- логістичні комунікації;
- вантажопереробка;
- обробка замовлень;
- пакування;
- поставка запасних частин і надання споживачам допомоги при обслуговуванні;

- вибір місць розміщення складських і виробничих приміщень;
- постачання;
- логістика зворотних потоків;
- управління перевезенням і транспортуванням вантажів;
- складування і збереження [9].

Зазначені види логістичної діяльності здійснюються при переміщенні матеріального потоку від місця виробництва до місця його споживання.

Д. Уортес [10] виділяє наступні види логістичної діяльності: постачання або закупівля, вантажні перевезення, приймання, складування, контроль запасів, комплектація запасів, вантажопереробка матеріалів, зовнішні перевезення, управління фізичним розподілом, переробка, повернення продукції і ліквідація відходів, вибір місць розміщення, комунікації.

Однак, на нашу думку, це не повний перелік видів логістичної діяльності, які можуть здійснюватись як на макрорівні, так і на мікрорівні.

Продуцентами логістичних функцій на макрорівні є транспортно-експедиційні підприємства, підприємства оптової та роздрібною торгівлі, комерційно-посередницькі організації. Ці суб'єкти формують матеріальні і інформаційні потоки та безпосередньо здійснюють і контролюють процеси товаропросування.

На мікрорівні продуцентами логістичних функцій є структурні підрозділи підприємства.

Головна мета логістичної діяльності вважається досягнутою якщо виконано «шість правил логістики» чи комплексу логістики: продукт — потрібний продукт; кількість — у необхідній кількості; якість — необхідної якості; час — необхідно доставити у потрібний час; місце — у потрібне місце; витрати — з мінімальними витратами [2, 6].

Логістика — це функція, яка відповідає за матеріальний потік, який рухається від постачальників до організації і проходить через операції всередині організації і потім до споживачів [10].

Рис. 1. Компоненти логістичного менеджменту [9]

Логістична функція — це комплекс логістичних операцій, які направлені на реалізацію завдань конкретної логістичної системи [5].

Загально найважливішими сферами прояву логістичних функцій щодо управління матеріальними потоками є: постачання, виробництво, розподіл.

Практична реалізація методології логістики виражається через її функціональні важелі. З концептуальних позицій можна виділити такі функції логістики [7]:

— результуюча функція. Логістична діяльність спрямована на постачання продукції в необхідній кількості, у зазначені час і

місце з заданою якістю (станом), за мінімальних витрат. Логістика прагне охопити всі етапи взаємодії ланцюга «постачання—виробництво—розподіл—споживання», інакше кажучи, вона є алгоритмом перетворення ресурсів у постачання готової продукції відповідно до існуючого попиту;

— регулююча функція. Логістичне управління матеріальними і супутніми потоками спрямоване на економію всіх видів ресурсів, скорочення витрат живої та минулої праці та стику різних організаційно-економічних рівнів і галузей;

— інтегруюча функція. Логістика забезпечує синхронізацію процесів збуту, зберігання і доставки продукції з орієнтацією їх на ринок засобів виробництва і надання посередницьких послуг споживачам. Вона забезпечує узгодження інтересів логістичних посередників у логістичній системі. Логістика дозволяє здійснити перехід від часткових завдань до загальної оптимізації;

— системоутворююча функція. Логістика є системою ефективних технологій забезпечення процесу управління ресурсами.

В. Е. Николайчук [5] розглядає наступний перелік логістичних функцій. Це:

— планування, організація та управління матеріально-технічним постачанням, формування господарських зв'язків щодо поставки продукції та надання послуг їх розвиток, корегування і раціоналізація;

— планування, організація й управління складським господарством;

— планування, організація та управління транспортним господарством;

— планування, організація і управління матеріальними і інформаційними потоками у процесі виробництва;

— планування, організація й управління діловими послугами логістичного характеру;

— планування і контроль інвестицій на створення і розвиток логістичної інфраструктури;

— управління матеріальними і товарними запасами;

— управління інформаційними системами;

— планування, організація й управління процесу розподілу і поставки;

— контроль якісних параметрів та їх стандартизація;

— визначення обсягів і напрямів матеріальних і інформаційних потоків;

- прогнозування потреби у перевозках;
- проектування інфраструктурних елементів у логістичних системах.

Логістичні операції, за думкою багатьох науковців [3—7], — це відокремлена сукупність дій з реалізації логістичних функцій, спрямована на перетворення матеріального і/або інформаційного потоку.

Логістична операція (як елементарна активність) — будь-яка дія, що не підлягає подальшій декомпозиції у рамках поставленої задачі дослідження або менеджменту, яка зв'язана з виникненням, перетворенням або поглинанням матеріального і супутніх йому потоків. Іншими словами — це відособлена сукупність дій, що направлена на перетворення матеріального і/або інформаційного та фінансового потоку.

Логістична операція (як комплексна активність — логістична функція) — це відособлена сукупність логістичних операцій, що направлені на реалізацію поставлених перед логістичною системою задач [4].

Серед комплексних логістичних активностей вищезгадані автори виділяють наступні: а) базові (постачання, виробництво, розподіл) і б) допоміжні або підтримуючі (складування, транспортування, сервісна підтримка, інформаційна підтримка.) На рис. 2. подано схему-класифікацію логістичних активностей [8].

Питання логістичних активностей у своїх роботах розглядають А. У. Альбеков, В. П. Федько, О. А. Митько, А. П. Долгов, С. А. Уваров та ін. [1].

Узагальнимо розглянуті вище погляди українських і зарубіжних науковців. Запропонуємо класифікацію видів логістичної діяльності відповідно до логістичних активностей у табл. 1.

Рис. 2. Схема класифікація логістичних активностей [6]

Таблиця 1

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИДІВ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Класифікаційна ознака	Вид логістичної діяльності	Зміст /дії
1	2	3
За характером зон управління	Зовнішня внутрішня	— регулювання поточкових процесів, які виходять за рамки діяльності, але перебувають у сфері впливу суб'єкта господарювання; — координація та вдосконалення господарської діяльності, пов'язаної з управлінням поточковими процесами в межах підприємства або корпоративної групи підприємств
За функціональним направленням	— заготівельна — внутрішньовиробнича — розподільча — реверсивна — транспортно-експедиційна — складська — сервісна	— управління потоками в процесі забезпечення матеріальними ресурсами; — оптимізація руху потоків усередині підприємства; — управління потоками в процесі доведення готової продукції до споживача згідно з вимогами і інтересами остатнього; — організація й управління руху зворотних потоків; — забезпечення технічного — (узгодження параметрів транспортних засобів), — технологічного (застосування єдиної технології транспортування, прями перевантаження, без перевантажувальне

		сполучення) та економічного (загальна методологія дослідження кон'юнктури ринку щодо організації перевезень, побудова тарифної системи) — поєднання учасників транспортного процесу. Побудова транспортних коридорів, транспортних ланцюгів; — переробка вантажопотоків і документообіг. Управління запасами. — SRL «логістика сервісного відгуку» координація логістичних операцій, необхідних для надання послуг найефективнішим щодо витрат і задоволення запитів споживачів
--	--	--

Продовження табл. 1

Класифікаційна ознака	Вид логістичної діяльності	Зміст /дії
За напрямом руху потоку	— пряма — зворотна	— операції, дії спрямовані від генератора матеріального потоку та інформації до його споживача; — зворотні — операції, дії спрямовані від споживача до генератора матеріального потоку та інформації
За природою потоку	— матеріальна — інформаційна — фінансова	а) логістичні операції з матеріальним потоком: — складування; — транспортування; — комплектація; — завантаження; — розвантаження; — внутрішні переміщення сировини та матеріалів під час реалізації логістичних функцій виробництва; — упакування вантажу; — укрупнення вантажних одиниць; — зберігання; б) логістичні операції з інформаційним потоком: — збір інформації; — зберігання інформації; — обробка інформації; — передача інформації; в) логістичні операції з фінансовим потоком і їх гармонійне поєднання з іншими видами логістичних потоків
За переходом права власності	— одностороння — двостороння	а) односторонні — операції, не пов'язані з переходом права власності на продукцію і страхових ризиків, виконуються всередині логістичної системи; б) двосторонні — операції, пов'язані з переходом права власності на продукцію і страхових ризиків від однієї юридичної особи до іншої

Закінчення табл. 1

Класифікаційна ознака	Вид логістичної діяльності	Зміст /дії
За етапом логістичного ланцюга	— постачання — виробництво — розподіл	— управління рухом сировини і матеріалів, окремих частин або готової продукції від постачальника чи місця їх придбання до виробничих підприємств, складів тощо (координація з оперативно-календарним планом виробництва, вибір і проведення переговорів з постачальниками, планування потреб у матеріалах, складання оперативно-календарного плану постачання, транспортування сировини, матеріалів, напівфабрикатів, комплектуючих виробів, складування виробничих запасів, завантажувально-розвантажувальні й транспортно-складські роботи з предметом

		постачання); — управління запасами, включаючи контроль руху напівфабрикатів через усі стадії виробничого процесу (координація з планом фізичного розподілу, оперативно-календарне планування переміщення незавершеного виробництва, внутрішньозаводські переміщення матеріалів, завантажувально-розвантажувальні й транспортно-складські роботи з незавершеним виробництвом, оперативне забезпечення виробничих підрозділів сировиною, матеріалами, напівфабрикатами, комплектуючими виробами, складування незавершеного виробництва, облік незавершеного виробництва); — організація потоків готової продукції від продуцентів до споживачів (координація з планом маркетингу, прогнозування попиту, сервісу, оперативно-календарне планування транспортування готової продукції, обробка замовлень клієнтури, складування готової продукції, завантажувально-розвантажувальні і транспортно-складські роботи з готовою продукцією, постачання готової продукції, облік запасів готової продукції).
Залежно від інтеграції у господарську діяльність	— фрагментарна — частково інтеграційна — інтеграційна	застосування логістичних підходів на окремих ланках господарській діяльності або в цілому
За виконавцем логістичних операцій	— контрактна — власними силами	залежно від суб'єкта виконання логістичних функцій

Література

1. Альбеков А. У., Федько В. П., Митько О. А. Логістика комерції. — Ростов-на Дону: Фенікс, 2001. — 512 с.
2. Гаджинский А. М. Логистика: Учебник для высших и среднеспециальных учебных заведений. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Информационно-внедренческий центр «Маркетинг», 2000. — 375 с.
3. Ленишин И. А., Смольняков Ю. И. Логистика: В 2 ч.: Ч. 1. — М.: Машиностроение, 1996. — 246 с.
4. Логистика: Учеб. пособие / Б. А. Аникин (и др.); под ред. Б. А. Аникина, Т. А. Родкиной. — М.: ТК Велби, Изд-во «Проспект», 2007. — 408 с.)
5. Николайчук В. Е. Основы логистики: Учеб. пособие. — Донецк: ДонГУ, 1999. — 166 с.
6. Окландер М. А. Контуры экономической логистики. — К.: Наукова думка, 2000. — 174 с.
7. Основы логистики: Учеб. пособие / Под ред. Л. Б. Миротина и В. И. Сергеева. — М.: ИНФРА-М, 2002. — 200 с.

8. *Сергеев В. И.* Логистика в бизнесе: Учебник. — М.: ИНФРА — М, 2001. — 608 с.
 9. *Сток Дж. Р., Ламберт Д. М.* Стратегическое управление логистикой: Пер. с 4-го англ. изд. — М.: ИНФРА-М, 2005, XXXII. — 797 с.
 10. *Уортес Д.* Логистика. Управление цепью поставок: Пер. с англ. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. — 503 с.
- Статтю подано до редакції 25.06.10 р.

УДК 338.46

І. М. Царук, провідний економіст,
Рада по вивченню продуктивних сил України
НАН України

МАТЕРІАЛЬНО-ПОБУТОВА СФЕРА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

АНОТАЦІЯ. Досліджено основні проблеми функціонування матеріально-побутової сфери України в умовах фінансово-економічної кризи та запропоновано можливі напрями її подальшого розвитку.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: матеріально-побутова сфера, фінансово-економічна криза, добробут населення

АННОТАЦИЯ. Исследовано основные проблемы функционирования материально-бытовой сферы Украины в условиях финансово-экономического кризиса и предложено возможные направления ее дальнейшего развития

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: материально-бытовая сфера, финансово-экономический кризис, благосостояние населения

SUMMARY. Investigate the basic problems in the functioning of material and consumer sphere in Ukraine in the financial and economic crisis and suggest possible ways of its further development.

KEY WORDS: and consumer sphere, financial and economic crisis, welfare of population.